



Utrikesdepartementet
Europakorrespondentenheten

Rådet för utrikes frågor den 17 mars 2025

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Aktuella frågor

Informationspunkt

EU:s höga representant väntas ta upp aktuella frågor på det utrikes- och säkerhetspolitiska området.

4. Rysslands aggression mot Ukraina

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Maria Malmer Stenergård

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera Rysslands aggression mot Ukraina med fokus på den senaste utvecklingen och EU:s stöd till Ukraina.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen verkar fortsatt för ett ökat, starkt och långsiktigt stöd från EU till Ukraina – politiskt, militärt, ekonomiskt, humanitärt och rättsligt, samt fortsatt stöd för Ukrainas EU-närmande. Regeringen verkar för att stödet ska levereras skyndsamt, utformat efter Ukrainas behov.

Regeringen verkar för att EU ska stödja en rättvis och hållbar fred grundad i folkrätten inklusive FN-stadgan. Regeringen verkar för att Ukraina och Europa involveras fullt ut i processen. Det är Ukrainas beslut när och under vilka omständigheter man väljer att förhandla med Ryssland och det är upp till Ukraina att avgöra vilka villkor för fred som är acceptabla. Det är också centralt att USA förblir engagerat i frågor som rör Ukrainas och Europas säkerhet.

Regeringen verkar vidare för att EU och medlemsstaterna skyndsamt förser Ukraina med nödvändigt stöd för att stärka sin försvarsförmåga och försvarsindustriella kapacitet.

Regeringen verkar för att EU ska accelerera sitt stöd till Ukraina och fortsätta stödja Ukraina med militärt materiel genom den Europeiska fredsfaciliteten (EPF). Det är viktigt att hitta en lösning på rådande blockering inom EPF. Regeringen verkar även för att ytterligare utveckla och anpassa EU:s militära utbildningsinsats EUMAM efter Ukrainas behov. Inom ramen för EU-samarbetet verkar regeringen även aktivt för att stödja ukrainsk försvarsindustri. Regeringen ser positivt på EU:s ambition att inkludera Ukraina i EU:s försvars- och försvarsindustrirelaterade instrument och program.

Regeringen arbetar aktivt för att EU ska öka trycket på Ryssland genom ytterligare sanktioner och andra åtgärder, däribland ett sänkt oljepristak. Detta i syfte att begränsa den ryska statens inkomster, tillgång till västerländsk teknik och förmågan att bedriva krig. Regeringen verkar dessutom för att EU ska införa tullar på ytterligare varusektorer från Ryssland.

Utifrån det allvarliga läge som råder kommer regeringen fortsatt driva på för att kommissionen snarast lägger fram konkreta förslag för att kunna använda grundkapitalet av de immobiliserade ryska tillgångarna till stöd för Ukraina, i förenlighet med folkrätten och EU-rätten.

Regeringen verkar för konkreta framsteg i EU-anslutningsförhandlingarna, i form av klusteröppningar, för Ukraina och Moldavien så snart som möjligt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Rysslands aggression mot Ukraina behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde 21 februari 2025 inför rådets möte den 24 februari 2025.

5. Iran

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Maria Malmer Stenergard

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera situationen i Iran.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen betonar vikten av ett fortsatt samlat EU-agerande avseende Iran. EU måste tydligt bemöta Irans destruktiva agerande på europeisk mark, i Mellanöstern och globalt. EU bör använda sig av alla verktyg som står till buds för att påverka Irans agerande.

Regeringen har återkommande fördömt Irans destabiliserande agerande, i och utanför Mellanöstern. Genom sina ombud har landet ett stort ansvar för den negativa utvecklingen i regionen. EU bör fortsätta framföra tydliga budskap till Iran om vikten av att bidra till diplomatiska lösningar på regionens konflikter. EU:s dialog med regionala aktörer är viktig i sammanhanget.

Ett Iran med kärnvapenkapacitet skulle riskera att påverka den regionala stabiliteten negativt. I oktober 2025 löper FN:s säkerhetsrådsresolution 2231 (2015) till stöd för det kärntekniska avtalet med Iran (JCPoA) ut. Detta understryker behovet av att adressera Irans kärntekniska program.

Iransk säkerhetshotande verksamhet i Sverige och övriga Europa är oacceptabel. EU måste fortsätta att vara mycket tydlig i denna fråga. En förbättrad relation mellan EU och Iran är inte möjlig så länge Iran ägnar sig åt denna typ av verksamhet.

Regeringen understryker att Irans militära stöd till Rysslands aggressionskrig mot Ukraina utgör ett direkt hot mot Europas, och därmed Sveriges, säkerhet och måste upphöra.

Regeringen verkar fortsatt för EU-enighet för en listning av islamiska revolutionsgardet, IRGC, under EU:s sanktionsregim mot terrorism, i enlighet med den linje som också har enhälligt stöd i Riksdagen.

Regeringen ser fortsatt mycket allvarligt på situationen vad gäller mänskliga rättigheter i Iran, inte minst vad gäller kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter, liksom för etniska och religiösa minoriteter. Regeringen fortsätter att verka för att EU ska upprätthålla det internationella trycket på Iran även i dessa frågor och motverka repressionen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Iran berördes senast vid EU-nämndens sammanträde den 21 februari 2025, inför rådets möte den 24 februari 2025.

6. Situationen i Mellanöstern

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Maria Malmer Stenergård

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera situationen i Mellanöstern.

Förslag till svensk standpunkt: Regeringen understryker vikten av att parterna håller fast vid vapenvilan i Gaza och uppmanar till fortsatta förhandlingar för genomförandet av överenskommelsen.

Regeringen fortsätter att, tillsammans med övriga EU, ställa krav på att samtliga i gisslan släpps omedelbart och villkorslöst. Vapenvilan är vägen till ett mer varaktigt slut på stridigheterna. Den är också en förutsättning för framsteg mot en framförhandlad tvåstatslösning, som på sikt är den enda hållbara lösningen där israeler och palestinier kan samexistera i fred och säkerhet. Det är även centralt att överenskommelsen fortsätter att bidra till att lätta det enorma lidandet hos civilbefolkningen i Gaza. Den ökade införseln av hjälp under vapenvilans första fas var ett viktigt steg i rätt riktning, och det är nu helt centralt att nödhjälp i stor skala fortsätter och kan utökas.

Regeringen ser med stor oro på den allvarliga utvecklingen på Västbanken med Israels utökade militära operationer, liksom bosättarvåldet, den fortsatta expansionen av bosättningar och demoleringar av palestinska hem. För regeringen och EU är det centralt att Israel uppfyller sina skyldigheter enligt internationell humanitär rätt. Alla civila måste skyddas och fördrivna personer måste tillåtas återvända säkert till sina hem. Regeringen är tydlig med att bosättningarna och bosättningspolitiken strider mot folkrätten, undergräver tvåstatslösningen och bidrar till en förhöjd konfliktnivå. Bosättningarna måste upphöra. Regeringen driver på för fler EU-sanktioner mot extremistiska bosättare. Regeringen verkar för fler listningar av personer och enheter som stödjer Hamas eller Palestinska islamiska jihad.

I Syrien fortsätter den politiska övergångsprocessen och en övergångsregering är att vänta inom kort. Regeringen välkomnar framsteg i processen, som kommer vara både lång och komplicerad. Sverige och EU kommer fortsätta vara tydliga i våra förväntningar på en syriskledd, fredlig och inkluderande process som omfattar alla delar av det syriska samhället inklusive religiösa och andra minoriteter.

Syriens långsiktiga säkerhet och stabilitet kommer att bli avgörande för övergångsregeringens förmåga att tillgodose dessa förväntningar. Säkerhetssituationen i Syrien fortsätter att ge upphov till oro – såväl i norr som i söder. Regeringen betonar betydelsen av att Syriens suveränitet och territoriella integritet värnas av alla, inklusive dess grannländer. Hotet från Daesh kvarstår och måste tas på allvar.

De humanitära behoven i Syrien är omfattande och har ökat ytterligare sedan maktskiftet. Till detta kommer en kollapsad infrastruktur och enorma återuppbyggnadsbehov efter 14 års krig och konflikt. Regeringen välkomnar beslutet om sanktionslätnader vid senaste FAC. Nu är det viktigt att vi inom EU fortsätter diskussionen om hur vi bäst hjälper det syriska folket i att bygga ett mer fritt, demokratiskt och välmående Syrien, inklusive genom biståndet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Situationen i Mellanöstern berördes senast vid EU-nämndens sammanträde den 21 februari 2025, inför rådets möte den 24 februari 2025.

7. EU-USA-relationer

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Maria Malmer Stenergård

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera situationen i EU:s relationer med USA

Förslag till svensk ståndpunkt:

Den transatlantiska relationen är fortsatt av stor vikt för Sverige och för Europa, och är en av regeringens viktigaste prioriteringar. Regeringen verkar för att relationen mellan EU och USA upprätthålls och är långsiktig. Regeringen arbetar för samordning och bibehållen enighet inom EU i förhållningssättet till USA.

Regeringen verkar för upprätthållandet av det internationella stödet till Ukraina, där fortsatt amerikanskt engagemang är av stor betydelse. Europa behöver samtidigt stärka den egna försvarsförmågan och bygga ut sin försvarsindustriella bas. Ett ökat europeiskt ansvarstagande på dessa områden bidrar till att skapa förutsättningar för en stark transatlantisk säkerhetspolitisk relation. Regeringen tar ansvar genom att med god marginal ligga över Natos tvåprocentsmål. Samtidigt är vi medvetna om att vi behöver göra ännu mer.

Regeringen verkar även för en god relation mellan EU och USA på handelsområdet. Skulle ytterligare amerikanska tullar införas även mot EU finns beredskap att införa motåtgärder från EU:s sida. Regeringen värnar en fri, hållbar och regelbaserad världshandel och förespråkar långsiktiga och förutsägbara regler som gäller för alla.

Klimatpolitiken är en ytterligare viktig prioritering för regeringen. Oavsett det amerikanska agerandet på området kommer regeringen att verka för att EU fortsatt ska vara ledande vad gäller det globala klimatarbetet, minska de fossila utsläppen och förbli en stark röst för den gröna omställningen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Relationen mellan EU och USA behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 24 januari, inför rådets möte den 27 januari.